

Otte og tredivte Møde.

Torsdagen den 9de December 1886 Kl. 1.

Secretæren, Hansen (Kingsløbing Amts 3die Valgkreds) oplæste Protokollen for forrige Møde; denne blev derefter underkrevet.

Formanden (Berg): Ved Skrivelse af 6te ds. meddeler Justitsministeren, at han agter i Landstinget at fremsætte: „Forslag til Lov om Fredning af Ederfugle“ og „Forslag til Lov om en Forandring i Bestemmelserne om de til Færverne ankomende Skibes Forpligtelse til først at anløbe visse Havne“.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Forbedring af Fæste- og Leiehusmænds Kaar.

(Lovforslaget findes i Tillæg A., Sp. 2151 ff.)

Lovforslagetfattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Leth): Det er allerede anhydet i Bemærkningerne til det foreliggende Lovforslag, at det er af særdeles statsøkonomisk Interesse, at Danmarks Jord drives saa godt som muligt at den bringer saa stort et Udbytte, som den kan, og at hertil hører, at Brugerne af denne Jord, forsaavidt de ikke tillige ere Eiere af den, ere stillede saaledes ligeoverfor Eierne, at de have Sikkerhed for indenfor en rimelig Tid at høste Jorddelen af de Udgifter, som de sætte paa Driften af Jorden og paa Bygninger, og hvad dertil hører. Disse Sætninger ere allerede forlængt anerkjendte i den bestaaende Lovgivning, blandt Andet ved Forordningen af 8de Juni 1787 og senere ved Loven af 19de Februar 1861, men ved begge Love dog kun for Fæstegaardmænds Vedkommende. Der er saaledes endnu tilbage at træffe lignende Bestemmelser i Lovgivningen ogsaa for Fæste- og Leiehusmænds Vedkommende. Disse Husmænd udgjøre jo en talrig Klasse af vort Samfund, og en ikke ringe Del af Danmarks Jord bruges af

dem. Det er derfor paa samme Maade som lige overfor de Jorder, der besiddes af Fæstegaardmænd, af statsøkonomisk Interesse og af ikke ringe Betydning i saa Henseende, at der ogsaa stilles Brugene af disse Jorder, som Husmændene sidde inde med, paa samme Maade som Lovgivningen har gjort det med Hensyn til Fæstegaardmændene, at de kunne nyde Indtægterne indenfor en rimelig Tidsgrænse af de Driftsomkostninger, som de sætte paa Jorder og paa Bygninger, og hvad dermed staar i Forbindelse. Det er dette, som min ærede Medforslagsstiller og jeg have tilsigtet ved det foreliggende Lovforslag. Vi have trødet at burde begrænse os dertil, og vi have begrænset os meget strengt dertil, idet vi have forsøgt at indskrænke os til alene for Husmænds Vedkommende at indføre det Samme, som allerede gjælder for Gaardmænds Vedkommende, og ikke Mere. Da det foreliggende Lovforslag tidligere var til Behandling her i det høie Thing for omtrent fem Aar siden, det var den 2den Februar 1882, da mødtes det fra Ministerbænken af den daværende, nu afdøde Indenrigsminister Steel, som han udtalte baade først, da han havde Ordet, og hvormed han sluttede, med megen Sympathi. Men ikke desto mindre havde den daværende Indenrigsminister forskjellige Indvendinger, som han fremsatte, og som efter hans Mening havde til Følge, at han ikke vilde støtte dette Forslag i den Skikkelse, i hvilket det den Gang forelaa, og som er den samme, hvori det i Dag foreligger. Da denne Diskussion, der ligger saa langt tilbage, maaske ikke er Thingets Medlemmer i nær Erindring, skal jeg med et Par Ord berøre de Indvendinger, som bleve fremsatte af den daværende Indenrigsminister mod Lovforslaget, og de vare i det Væsentlige følgende: Indenrigsministeren reiste den Anke mod Lovforslaget, at det var et Indgreb i Kontraktfriheden og tillige et Indgreb i og en Vaandlæggelse af Naadigheden over hidtil fri Eiendom. Han indvendte fremdeles, at efter hans For mening vilde Husene tabe i Værdi, dersom et saadant Lovforslag blev vedtaget med de Bestemmelser, som indeholdtes deri, i hvert Fald uforandret. Endvidere ankede han over, at Lovforslaget ikke havde optaget den Regel, som indeholdes i § 10 i Loven af 19de Febr. 1861 med Hensyn til Fæstebønder, at den Erstatning, som der er Tale om, ikke finder Anvendelse ved de da bestaaende Fæsteforhold, men kun med Hensyn til fremtidige Fæsteforhold, altsaa hvor der foreligger en ny Kontrakt efter Kundgjørelsen